

BANE NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Martina Vestgård, 69247517

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Bane NOR - nytt dobbeltspor Sandbukta - Moss - Såstad - endring av tillatelsens vilkår om forurenset grunn

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknad fra Bane NOR SF, og gjør endringer i tillatelsens vilkår om tiltak i forurenset grunn.

Endret tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 33 300,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad mottatt 04.06.2020 om endring av tillatelse etter forurensningsloven (2019.0407.T), revidert søknad mottatt 17.07.2020 med presiseringer 03.09.2020 og 16.09.2020, og tilhørende risikovurderinger for helse og spredning i følgende dokumenter:

- Grunnundersøkelse og tiltaksplan for Larkollveien-Såstad SMS-30-A-50028_02E_001, mottatt 22.06.2020
- Miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan Carlberg-Såstad 11-13 SMS-30-A-50039_00E_001, mottatt 22.06.2020
- Miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan Carlberg-Såstad 11-13, del 2 SMS-30-A-50053_00E_001, mottatt 17.07.2020
- Miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan Moss stasjonsområde SMS-20-A-50044_00E_001, mottatt 03.09.2020
- Tiltaksplan forurenset grunn Kleberget, riggområde og tunnelportal SMS-20-Q-50010_00E_001, mottatt 11.01.2021
- Tiltaks- og massehåndteringsplan Kransen, SMS-20-Q-50008_02E mottatt 23.11.2020
- Risikovurdering ballast eksisterende bane SMS-00-A-50056_00E, mottatt 23.22.2020

Vi viser også til Statsforvalterens brev av 26.06.2020 med anmodning om opplysninger og varsel om gebyr.

Statsforvalteren behandler saken som rett forurensningsmyndighet for anleggsarbeid for prosjektet nytt dobbeltspor Sandbukta – Moss – Såstad, med delegert myndighet fra Miljødirektoratet til å behandle graving og bygging i forurenset grunn, brev datert 06.06.2018.

Bakgrunn

Bane NOR bygger nytt dobbeltspor for jernbane på strekningen Sandbukta-Moss-Såstad. Anleggsarbeid i totalentreprise underbygning (SMS 2A) omfattes av tillatelse etter forurensningsloven gitt 23.05.2019, tillatelsesnr. 2019.0407.T.

Søknad

Bane NOR SF søker om endringer i tillatelsens vilkår for forurenset grunn. I søknad om endring av 04.06.2020 med presiseringer av 03.09.2020 søker Bane NOR om å:

- Kunne omdisponere og la bli liggende igjen masser som inneholder PAH-forbindelser over tilstandsklasse 3 eller over normverdier / foreslåtte normverdier der tilstandsklasser ikke finnes, innenfor område vist i søknadens figur 2 (tiltaksområdene Moss Sentrum og Moss Stasjon i tillatelsen).
- Kunne omdisponere og la bli liggende igjen masser som inneholder PAH-forbindelser over normverdier / foreslåtte normverdier der tilstandsklasser ikke finnes, innenfor området Carlberg-Såstad (tiltaksområdet Dilling-Såstad i tillatelsen).
- Kunne omdisponere og la bli liggende igjen masser som inneholder inntil 0,05 mg/kg TS av plantevernmiddelet dieldrin, innenfor området Carlberg-Såstad (tiltaksområdet Dilling-Såstad i tillatelsen)

I brev av 16.09.2020 søker Bane NOR om å:

- Kunne la ballastmasser med PAH over normverdier ligge igjen som underlag for vei/gangvei på to delstrekninger, sør for Verket og ved Sandbukta.

Risikovurderinger for helse og spredning

Som grunnlag for søknaden er det sendt inn tiltaksplaner med risikovurderinger for helse og spredning. Statsforvalteren har mottatt risikovurderinger for følgende områder:

Kransen

Dette er i hovedsak innenfor tiltaksområdet Moss Sentrum i tillatelsen, og noe overlapp inn på tiltaksområdet Moss Stasjon.

Figur 3.2 i rapporten Tiltaks- og massehåndteringsplan Kransen SMS-20-Q-50008_02E. illustrerer risikovurdert område mtp. gjenbruk av masser med PAHer.

Moss Stasjon

Tiltaksplan for Moss Stasjon mottatt 03.09.2020 omfatter et noe annerledes areal enn i foreløpig tiltaksplan som lå til grunn for tillatelsen. Området er noe mindre i nord og noe utvidet i sørøst.

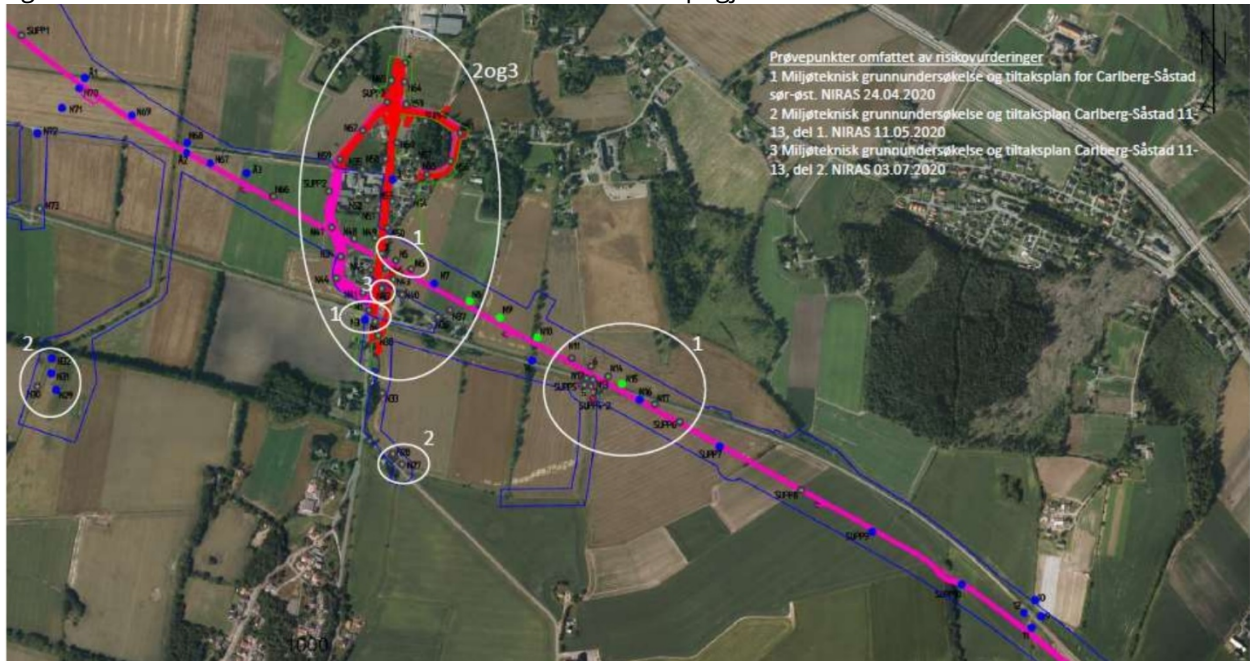
Figur 1.1 i rapporten Miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan Moss stasjonsområde SMS-20-A-50044_00E_001 mottatt 03.09.2020, illustrerer risikovurderte områder.

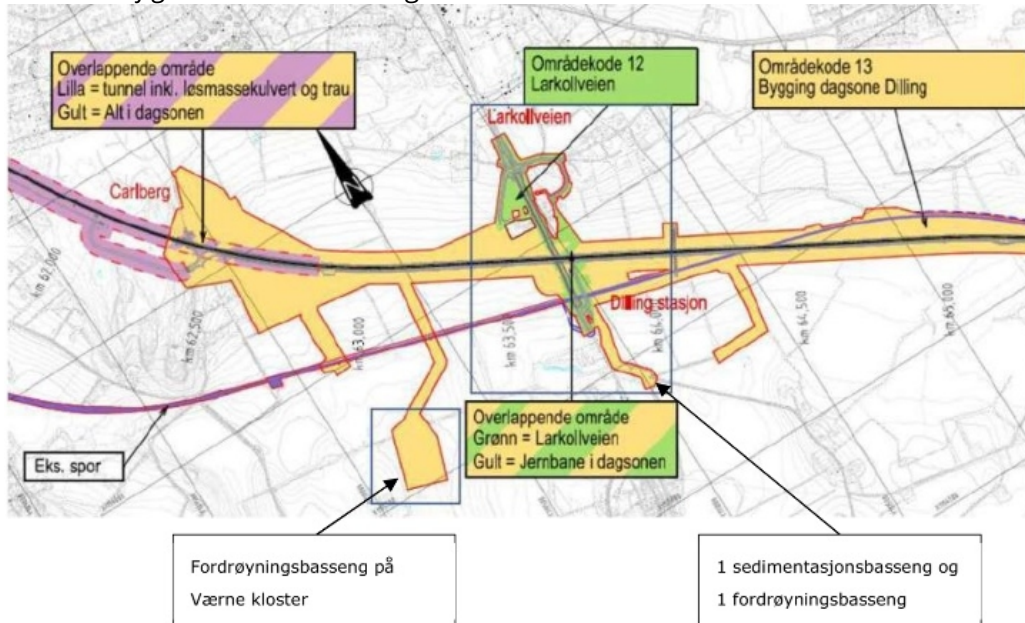
Carlberg-Såstad

Figur 5 i søknaden illustrerer risikovurderte områder mtp. gjenbruk av masser med PAHer.

Basert på gjennomførte risikovurderinger søker Bane NOR om å kunne la ligge igjen og /eller omdisponere masser med PAH-forbindelser over normverdier/foreslåtte normverdier, og masser med dieldrin inntil 0,5 mg/kg, for mesteparten av deres område 12 – Larkollveien og område 13 – Bygging dagsone Dilling jf. søknadens figur 8 (tiltaksområdet Dilling-Såstad i tillatelsen).

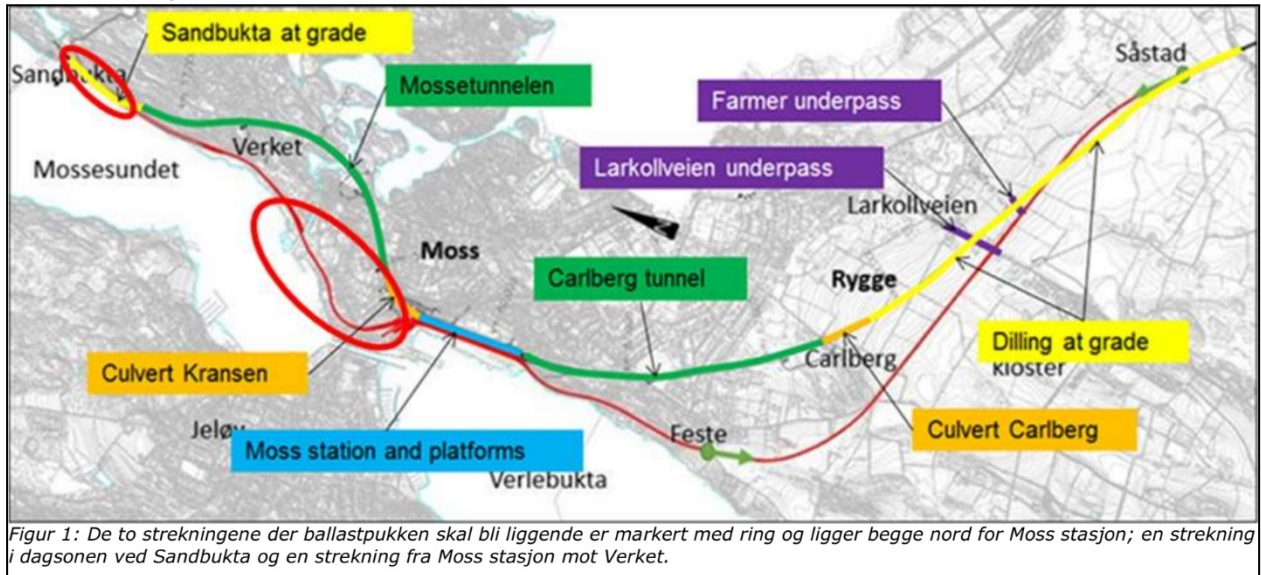
Søknadens figur 8 illustrerer Dilling-Såstad

Gammelt jernbanespor

Figur 1, vedlegg1, Risikovurdering ballast eksisterende bane SMS-00-A-50056_00E - to delstrekninger nord for Moss Stasjon.

Figur 1: De to strekningene der ballastpukken skal bli liggende er markert med ring og ligger begge nord for Moss stasjon; en strekning i dagsonen ved Sandbukta og en strekning fra Moss stasjon mot Verket.

Høring

Området er en del av prosjektet nytt dobbeltspor Sandbukta – Moss – Såstad som er regulert for utbygging av jernbane og hvor det tidligere har vært anledning for berørte parter å komme med høringsuttalelser. Søknaden om endring av gjeldende tillatelse har ikke vært forhåndsvarslet, da endringen anses å være av mindre miljømessig betydning. Vi viser i denne forbindelse til forurensningsforskriften § 36-9, andre ledd bokstav b.

Kopi av vedtaket sendes Moss kommune, og vedtaket legges ut på Statsforvalterens nettsider.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Statsforvalteren har ved vurdering av søknaden vurdert de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Moss Sentrum / Kransen og Moss Stasjon

Masser med PAHer over foreslåtte normverdier

Statsforvalteren har mottatt risikovurderinger for områdene Moss Sentrum / Kransen og Moss Stasjon med hensyn på å kunne omdisponere og la ligge igjen masser med konsentrasjoner over normverdier/foreslåtte normverdier for PAHer uten tilstandsklasser. Basert på mottatte risikovurderinger for helse og spredning mener vi at masser som overholder beregnede steds spesifikke akseptkriterier for PAHer jf. søknad av 17.07.2020 med tilhørende steds spesifikke risikovurderinger, kan bli liggende igjen eller omdisponeres innenfor tiltaksområdene.

I mottatt risikovurdering for Kransen er det i forbindelse med vurdering av risiko for spredning vist til grenseverdier for utslipp gitt i Statsforvalterens tillatelse. Vi gjør oppmerksom på at grenseverdiene for utslippsvann ikke er miljømål for resipienten og at vi derfor har sett til øvre grense tilstandsklasse II, god tilstand, for kystvann jf. *veileder M-608* (rev. 30.10.2020) i vår vurdering av saken.

Forurensede masser over tilstandsklasse 3

Når det gjelder søknaden om å kunne la masser over tilstandsklasse 3 bli liggende igjen, fremkommer det av *Tiltaks- og massehåndteringsplan Kransen* mottatt 23.11.2020 at massene ved de prøvepunkter der slike masser er påvist vil bli gravd bort. Vi mener derfor at det ikke er behov for endrede vilkår med hensyn på masser over tilstandsklasse 3 for området Moss Sentrum / Kransen.

For området Moss Stasjon er det satt vilkår om masser over tilstandsklasse 3 fra før, og vi ser ikke at det er behov for å endre de aktuelle vilkårene.

Endret områdeinndeling

For å tilpasse tillatelsen til de nye tiltaksplanene med noe endrete områdegrenser flytter vi vilkåret om at masser som er forurenset over tilstandsklasse 3 ved punkt FS 16 skal fjernes ned til ca. 3 m dyp, fra tiltaksområdet Moss Stasjon til tiltaksområdet Moss Sentrum / Kransen.

Dilling-Såstad / Carlberg Såstad

Masser med PAHer over foreslåtte normverdier

Søknaden opplyser at det er påvist masser med PAHer over normverdier / foreslåtte normverdier for PAHer der tilstandsklasser ikke finnes. Det er gjennomført steds spesifikke risikovurderinger for helse og spredning for flere delområder som viser på at aktuelle masser kan omdisponeres og kan bli liggende igjen innenfor tiltaksområdet etter endt gravetiltak. Masser som overholder beregnede steds spesifikke akseptkriterier for PAHer jf. søknad av 17.07.2020 med tilhørende steds spesifikke risikovurderinger kan bli liggende igjen eller omdisponeres innenfor tiltaksområdet.

Masser med dieldrin

Dieldrin er plantevernmiddel som er svært toksisk og bioakkumulerende. Bruk ble forbudt i Norge i 1970.

Søknaden opplyser at det er påvist masser med dieldrin i flere prøvepunkter. Norge har ikke normverdi for dieldrin, men søknaden viser til finske risikobaserte verdier for forurenset grunn, hvor normverdi / terskelverdi for dieldrin er 0,05 mg/kg, og med 1 mg/kg som laveste tiltaksgrense for boligområder. På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren det som akseptabelt at masser med konsentrasjoner av dieldrin inntil 0,05 mg/kg kan bli liggende der de er innenfor tiltaksområdet Dilling-Såstad.

Vi oppfatter at søknaden også omfatter omdisponering av masser med påvist dieldrin til arealer hvor dette ikke er påvist. Dette begrunnes med at det er sannsynlig at store arealer innenfor tiltaksområdet har vært sprøytet med dieldrin. Vi mener at det avgjørende her ikke er om et areal er blitt sprøytet historisk, men hvilke arealer som har denne forurensningen i dag. Vi ser at det er en stor del prøver fra tiltaksområdet som er analysert for dieldrin og der dette ikke er påvist. For at forurensning ikke skal spres tillater vi ikke omdisponering av dieldrin til arealer hvor dieldrin ikke allerede er til stede. Tillatelsen for gjenbruk av masser med plantevernmiddelet dieldrin er begrenset til områder innenfor tiltaksområdet hvor slike stoffer er påvist.

Spørsmål om å kunne la ballastmasser med PAH over normverdier / foreslåtte normverdier ligge igjen som underlag for vei/gangvei.

Det å la ballastpukken bli liggende er ikke definert som et gravetiltak i forurenset grunn etter forurensningsforskriften kap 2. Bane NOR har sannsynliggjort at det å la ballastpukk i eksisterende spor ligge ikke medfører fare for forurensning. På denne bakgrunn søknadsbehandler vi ikke det å la ballastpukk i eksisterende spor bli liggende som underlag for vei/gangvei.

Konsekvenser for naturmiljøet

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal inngå i vurderingen av om en tillatelse skal gis og på hvilke vilkår. En vurdering etter naturmangfoldloven er en del av Statsforvalterens (tidl. Fylkesmannen) vedtak om tillatelse av 23.05.2019 (vedlagt). Vi mener at denne vurderingen er dekkende også med hensyn på de endringer som nå er aktuelle, og det foretas derfor ingen ny vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12.

Vurdering etter vannforskriften

Basert på innsendte risikovurderinger skal de omsøkte vilkårsendringene ikke føre til forringelse av vannforekomster, eller vanskeliggjøre at mål om god tilstand oppnås. Vi viser for øvrig til den vurdering etter vannforskriften som ble gjort i vedtaket om tillatelse av 23.05.2019

Samfunnsmessige hensyn

Tiltaket er en del av anleggsarbeidene for nytt dobbeltspor Sandbukta – Moss- Såstad, som er et viktig samferdselsprosjekt av stor samfunnsmessig betydning.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at tillatelsens vilkår om forurenset grunn til dels kan endres basert på søknaden fra Bane NOR SF, og at dette med satte vilkår ikke vil føre til nevneverdige negative konsekvenser for miljøet. Vi endrer tillatelsens vilkår slik at forurensete masser i større grad kan bli liggende og eventuelt omdisponeres innenfor respektive tiltaksområde.

Det er ikke behov for regulering i tillatelse for å la ballastpukk uten nevneverdig risiko for helse eller spredning av miljøgifter bli liggende igjen som underlag for vei/gangvei.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Bane NOR SF endret tillatelse til anleggsarbeid i totalentreprise for underbygning av nytt dobbeltspor Sandbukta- Moss – Såstad, slik at masser med PAH-forbindelser og dieldrin kan omdisponeres og / eller bli liggende igjen på gitte vilkår.

Tillatelsen er endret med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd punkt 5. Endret tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Andre endringer

Vi har endret benevnelse på forurensningsmyndigheten og kontaktinformasjon, logo etc. fra «Fylkesmannen i Oslo og Viken» til «Statsforvalteren i Oslo og Viken».

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr 26.06.2020. Vi varslet sats 6 som i 2020 utgjorde kr 33 300,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Bane NOR SF skal betale kr 33 300,- for Statsforvalterens arbeid med endring av tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtakene, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Martina Vestgård
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedtak om tillatelse 23.05.2019
- 2 Endret tillatelse med vilkår

Kopi til:

Bane NOR - Ingunn Biørnstad
MOSS KOMMUNE

Postboks 175 1501 MOSS